

המטָה מצד אחר ושני אותות
תַעֲשֶׂה בו, כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה מִהַצִּד
הָאֲחֵר, אוֹת אֶחָד כָּאֵךְ וְאוֹת
אֶחָד בְּמִרְיָכָה. אֲבָל עֵתָה - (שמות
יז) וְהִכִּיתָ בַצּוּר. בְּאֵיזָה צוּר?
בְּזֶה הַצּוּר, וַיַּעֲלֶה נֹחֵשׁ שֶׁל זְמַן
אֲחֵר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵהוּ
שְׁכִתּוּב (במדבר כ) קִח אֶת הַמִּטָּה
וְהִקְהֵל אֶת הָעֵדָה אִתָּה וְאֶהְרֵן
אֲחִירָךְ וְדַבַּרְתֶּם? מֵהוּ וְדַבַּרְתֶּם?
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, צִוָּה אוֹתוֹ עַל
הַנֶּחֱשׁ, שֶׁהָרִי נַעֲשֶׂה בַצּוּר. עֵתָה
צִרְיָךְ שִׁיעֲשֶׂה בְנֹחֵשׁ לְהַשְׁלִים
שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאֵלוֹ הָאוֹתוֹת, מִשְׁמַע שְׁכִתּוּב
וְדַבַּרְתֶּם, וְכָתוּב (שם כא) וַיְדַבֵּר
הָעָם בְּאֱלֹהִים וּבַמֶּשֶׁה. מֵה
כְּתוּב אַחֲרָיו? וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם
אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וְגו'. מֵה
נֹחֵשׁ כָּחוֹ בַפִּיּוֹ, אֵיךְ כָּאֵן בַּפִּיּוֹ.
וּמִשֶּׁה לֹא עָשָׂה כֶּף, אֲלֵא הִכָּה,
הִכָּה וְלֹא הַשְׁלִים הַשֵּׁם, אֲלֵא
חֲזַר כְּבִרְאשׁוֹנָה בְּשֵׁם שֶׁל צוּר
וְעֹזֵב שֵׁם שֶׁל נֹחֵשׁ. זֶהוּ שְׁכִתּוּב
וַיִּךְ, וְלֹא כָתוּב וַיְדַבֵּר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּצְטָטָה - וְדַבַּרְתֶּם. שְׁשִׁנְיָו,
צוּר לַעֲשׂוֹת, וְנֹחֵשׁ לְדַבֵּר. (שם כ)

אֶחָד שֶׁעֵבֵר וְאֶחָד עֵתָה.
שְׁשִׁנְיָו, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה נִשְׂאָר הַשֵּׁם, כְּלוֹמַר שֶׁלֹּא
נִשְׁלַם בְּאוֹת הַהוּא, שֶׁעֹזֵב מִשֶּׁה
הַנֶּחֱשׁ וְלֹא נִשְׁלַם כָּל הַשֵּׁם,
שֶׁהָרִי בְּצַד אֶחָד נִשְׁלַם. בַּיָּם
מִצַּד אֲחֵר. הַתְּחִיל בַּצּוּר וְלֹא
נִשְׁלַם בְּנֹחֵשׁ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: עֲשִׂיתָ שֶׁהַתְּחִיל
שְׁמִי וְלֹא נִשְׁלַם לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת,
אֵיךְ אִתָּה תִּתְחַיל וְלֹא תִשְׁלַם.
(במדבר כ) לָכֵן לֹא תִבְיָאוּ, הַתְּחִילָתְךָ
לְהוֹצִיא אוֹתָם - וְלֹא תִשְׁלַם
לְהַכְנִיֵס אוֹתָם לְאֶרֶץ. לָכֵן לֹא

וְתִרְיָן אֶתְאֵן אֶתְעֵבִיד בִּיה, כְּמָה דְאֶתְעֵבִיד מִסְטָרָא
אוֹחְרָא, חַד אֶת הֶכָא וְחַד אֶת בְּמִרְיָכָה. אֲבָל
הַשְׁתָּא, (שמות יז) וְהִכִּיתָ בַצּוּר, בְּאֵן צוּר, בְּהֵאֵי צוּר,
וְסָלִיק נֹחֵשׁ דְּלִזְמָנָא אַחְרָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵאֵי
דְכָתִיב (במדבר כ) קִח אֶת הַמִּטָּה וְהִקְהֵל אֶת הָעֵדָה
אִתָּה וְאֶהְרֵן אֲחִירָךְ וְדַבַּרְתֶּם. מֵהוּ וְדַבַּרְתֶּם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִנִּי לִיָּה עַל נֹחֵשׁ דִּהָא אֶתְעֵבִיד
בַּצּוּר. הַשְׁתָּא בְּעֵי דְאֶתְעֵבִיד בְּנֹחֵשׁ
לְאֶשְׁלָמָא שְׁמוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵלִין אֶתִּין,
מִשְׁמַע דְכָתִיב וְדַבַּרְתֶּם וְכָתִיב (במדבר כ"א) וַיְדַבֵּר
הָעָם בְּאֱלֹהִים וּבַמֶּשֶׁה. מֵה כְּתִיב בְּתִרְיָה, וַיִּשְׁלַח
ה' בְּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וְגו'. מֵה נֹחֵשׁ
חִילִיָּה בְּפּוּמִיָּה, אוֹף הֶכָא בְּפּוּמָא וּמִשֶּׁה לֹא עֵבֵד
הַכִּי, אֲלֵא הִכָּה, מִחָא וְלֹא אֲשָׁלִים שְׁמָא, אֲלֵא
חֲזַר בְּקִדְמִיתָא בְּשְׁמָא דְצוּר וְשָׁבַק שְׁמָא דְנֹחֵשׁ.
הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּךְ, וְלֹא כָתִיב וַיְדַבֵּר, כְּמָה
דְאֶתְפָּקֵד, וְדַבַּרְתֶּם. דְתַגִּינָן צוּר לְמַעַבְד, וְנֹחֵשׁ
לְמַלְלָא. (במדבר כ) וַיִּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמִטְּהוּ פְעֻמִּים,
חַד דְעֵבֵר וְחַד הַשְׁתָּא.

הַנִּבְיָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בִּיה שַׁעְתָּא אֶשְׁתָּאָר
שְׁמָא, כְּלוֹמַר דִּלָּא אֶשְׁתָּלִים בְּהוּא אוֹת
דְשָׁבִיק מִשֶּׁה נֹחֵשׁ וְלֹא אֶשְׁתָּלִים כָּל שְׁמָא, דִּהָא
בְּחַד גִּיסָא אֶשְׁתָּלִים. בִּימָא מְגִיסָא אוֹחְרָא, שְׂרִי
בַצּוּר וְלֹא אֶשְׁתָּלִים בְּנֹחֵשׁ. אָמַר לִיָּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, עֲבַדְתָּ דְשְׂרִי שְׁמִי וְלֹא אֶשְׁתָּלִים לְמַעַבְד
אֶתְוּוֹן, אוֹף אֶת שְׂרִית, וְלֹא תִשְׁתָּלִים. (במדבר כ) לָכֵן
לֹא תִבְיָאוּ, שְׂרִית לְאֶפְקָא לוֹן, וְלֹא תִשְׁתָּלִים
לְאֶעְלָא לוֹן לְאֶרְעָא. לָכֵן לֹא תִבְיָאוּ, אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר יָדַע לְבָא דְמִשֶּׁה בְּקִדְמִיתָא, דְדַחִיל כַּד
הֶמָּא נֹחֵשׁ. דְכָתִיב (שמות ד') וַיִּנָּס מִשֶּׁה מִפְּנֵיו, לְבָא
חֶמָּא וְלֹא יָדַע.

תְּבִיאוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָדַע לֵב שֶׁל מִשֶּׁה בְּרִאשׁוֹנָה, שֶׁהִתִּירָא כְּאֶשֶׁר רָאָה הַנֹּחֵשׁ, שְׁכִתּוּב (שמות
ד) וַיִּנָּס מִשֶּׁה מִפְּנֵיו. הַלֵּב רָאָה וְלֹא יָדַע.